

Szerkesztő és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 95. sz. a.,
I. em. hirtul az udvarban,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
10-12 óra között,
Bolonya, Ester-utca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sorért 4 kr. (1-10 sor
helye 40 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő!

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. ársa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelits Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

124. szám.

Brassó, Kedd, október 26-án.

II. évfolyam 1886.

Nagy-Küküllőmegye ünnepe.

Lélekemelő, messze kiható, nagy horderejű ünnepet ült 1886. október 23-án Nagy-Küküllőmegye közönsége. Megünnepelte Bethleni gróf Bethlen Gábor főispánságának tizedik évfordulóját. Megünnepelte fényével, pompával s osztatlan lelkesedéssel, a mi örökké emlékeztet lesz e megye történetében.

Segesvár különben esendes élete egészen átváltozott. Már 22-én este hullámozott a közönség az utcákon. Idegenek lepték el a várost, úgy, hogy csakhamar telve voltak a szállodák. Az idegenek nagy részének magánházakban kellett szállást keresni.

A város fel volt lobogóva. A megyeházáról három hatalmas lobogó lengett alá.

Ez ünnepély a szeretet s tisztelet igaz ünnepe. A három nemzetiség: magyarok, szászok és románok együtt ünnepeltek, jeléül annak, hogy gróf Bethlen Gábor tíz évi főispánságának ideje alatt egyrészt erélyével, másrészt tapintatával ki tudta vivni királya s kormánya bizalmán kívül népe, megyéje őszinte tiszteletét, szeretetét és ragaszkodását.

Nem phrázis s nem dicsőhymusz ez. A ki a szombati ünnepélyből más közekvenziát akar levonni, az meghamisítja az igazságot.

A gyönyörű ünnepély minden tekintetben méltó a megörökítésre. Legyen e lap Nagy-Küküllőmegye emléklapja.

Magának az ünnepélynek lefolyását adjuk a következőkben.

A közgyűlés.

Folyó hó 23-án délelőtt 10 órára a megye ez idő szerinti tanácssterme olyannyira megtelt diszesnél-diszesebb közönséggel, minőt e terem évtizedek óta nem látott. A frakk és atilla mellett tarka tömegekben ott volt a szász és román nemzeti öltöny. Katholikus, ág. evangélikus, ev. református, görög-keleti egyházak mind lelkészeikkel képviselve. A megye arisztokráciája s birtokossága mind együtt volt. A karzatot a hölgyek sok szép képviselője zsúfolásig megtöltötte, midőn pontban 10 órakor Szoboszlai Károly, a megye érdemekben dus alispánja rövid, de zamatos, eszmékben és költői képekben gazdag beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Az alispán többek között ezeket mondotta:

Tisztelt törvényhatósági közgyűlés!

Az 1876. évi XXXIII. t. cz. alapján Felsőfőhermegye, Segesvár, Medgyes, Kőhalom és Nagy-Sink törvényhatóságokból alakult ezen Nagy-Küküllő vármegye. Mily politikai és társadalmi viszonyok uralkodtak azon időben a megyében; mily hatalmas hullámokat vetettek az egyenetlenségekből eredt nemzetiségi surlódások, az sokkal ismertebb e megye összes lakói előtt, sem hogy szükséges volna arra itt hosszabban kiterjeszkedni.

Csak rendkívül böles kormányzat volt képes ezen zilált politikai és társadalmi viszonyokat kiegyenlíteni. A megyét alkotó különféle elemek féltékenyek voltak egymásra s e féltékenység bizalmatlanságot szült. E bizalmatlanság pedig felette zsbibasztólólag hatott a megye fejlődésére és felvirágzására. Pedig ha tekintik vala a természetet, mi más képet nyerne vala ott! Lám a mező virágai, bármint fajhoz tartozzanak is, bármily színűek legyenek is, minő békében virágoznak s illatoznak egymás mellett. Nem zavarja békéjüket semmi. Nem irigyl egyik a másiktól a nap meleg sugarait s nem a langy nyári esőt.

Hála a gondviselésnek, a régi idők lezajlottak nálunk is, csak muló nyomokat hagyva hátra. A pártok kibékültek, a bizalmatlanság helyébe pedig bizalom lépett. A megye területén béke van s mindannyian csak egy cél felé törünk, hazánk és megyénk javára. A viszonyok gyors és gyökeres, mindnyájunk javára

történt átváltozásában oroszlánrésze azon férfinak van, kit a királyi bizalom ezelőtt tíz évvel e megye élére állított, és ez, uraim, szeretve tisztelt főispánunk: gróf Bethlen Gábor ő méltósága.

Az ő tapintata, szigoruan alkotmányos érzülete, öntudatos kormányzata kellett ahhoz, hogy e megye ennyire felvirágozhassék. Tíz éve, hogy ő méltósága e megye élén áll. Ennek emlékére, ragaszkodásunk, szeretetünk s rendíthetetlen bizalmunk nyilvánítására rendezte e megye a mai ünnepélyt. — Régi szokáshoz hiven, kérem gróf főispán ur ő méltóságát egy bizottság által a gyűlésbe meghívni.

A helyenként zajos helyeslésekkel félbeszakított s végén élénken megéljenzett beszéd után küldöttség ment Gutenu Károly orsz. képviselővel élén a főispánért, kit belépésekor háromszoros, lelkes éljenzés fogadott.

A főispán fényes diszmagyarban jelent meg s mikor elfoglalta volna elnöki székét, — eléje lépett Nagy Sándor alsó-rákosi ev. ref. lelkész, hogy a törvényhatóság nevében, szónoki hévvel tartott, nagy hatást keltett beszéddel üdvözlje. A többször élénk helyesléssel félbeszakított, valóban szép beszéd egész terjedelmében a következő:

Méltóságos gróf főispán ur!

Tisztelt közgyűlés!

Midőn azon kiváló, azon kitüntető szerencsében részesültem, hogy a mai ünnepély szónoki tiszte részben reám ruháztatott, érezve erőm és tehetségem gyengeségét, sokáig haboztam: ha vajjon elvállaljam-e azt; sokáig haboztam: ha vajjon nem lesz e tölem tulságos merészség egy ilyen választékos közönség előtt szerepelni? De töprengésem közepette bátorságot öntött belém a méltóságos gróf főispán ur iránt érzett határtalan tisztelet és a hazafiui kötelesség főlemelő tudata; bátorságot öntött belém annak meg-gondolása, hogy itt nem a bizelgés tömjénét kell meggyujtanom, hanem az igazság faklyáját lobogtatnom és ennek fényénél bizton haladhatok szép és magasztos fe'adatom megoldásában, teljesítésében.

Tíz éve mult, hogy e megye megalakult a törvényhozás böles és messszire kiható intézkedése folytán; tíz éve mult szeptember 14-én, hogy méltóságod, mint Nagy-Küküllőmegye kinevezett főispánja a hivatalos esküt letette s e megye vezetését kezeibe vette. Tíz év megérdemli, hogy egy visszapillantást vessünk annak letűnt folyamára; tíz év megérdemli, hogy méltóságodnak abban kitüntetett böles vezérkedése komoly figyelmünk tárgyává tétessék és annak emlékére általunk ünnepély rendeztessék.

Oh, mert valóban nehéz munka volt az, melyre méltóságod vállalkozott, midőn egy polyglott és divergáló elemekből a papiron összealkotott megyének életet adni s azt szerves egészszé forrasztani, a korona bizalma folytán, elhatározta. Emlékezem, — nagyon jól emlékezem, midőn sokan megmosolyogták a merész vállalatot, sőt még gonyolódni is kedvet éreztek magukban, azt mondván, hogy Nagy-Küküllőmegyének leendő megteremtése, egy halva született eszme: ... de ime a tények fényesen megczáfolták a sötétlen gondolkozók nem kevés számból álló táborát.

Igen! mert méltóságod böles mérséklete, tapintatos, de határozott föllépése megmutatta, hogy „mit vihet ki erős szívláng alatt, az elszántság hatalma és az érzéketlenség, megmutatta, hogy „küzdni az áradattal a hajónak nehéz, de a kemény kősziklának csak játék az egész.“ Fogadja ezért méltóságod hálás tiszteletünk és elismerésünk szerény koszoruját! S mily jól esik nyíltan kimondanunk, hogy a kik a megye bölesőjét évekkal ezelőtt, aggódó körültekintéssel és félénk töprengéssel állották körül: most annak életet, fényes jövőt jósolnak, mert látják, hogy az erősödő ifjunak izmai szépen fejlődnek, homloka derűt mosolyg, az egymástól idegenkedő tagok kezdenek összesimulni és egy szép arányos egészszé alakulni. S kié az érdem, ha nem méltóságodé?!

Sokszor hallottam Méltóságod hazafias nyilatkozatait e teremben és mindannyiszor az alkotmány erős hívének fénysugarai áradtak szét azokból; de

talán egyszer se lendültünk, egyszer se lelkesedtünk föl annyira, mint mikor a megyei autonomia választási joga bátor harczosának, rettentetlen hívének vallotta magát. Ugy éreztük akkor, mintha a régi idők nagy alakjai közül támadt volna föl valaki; úgy éreztük, mintha a katalauni mezőn, a katalauni éjszakán Attila elesett vitézeinek lelkeit láttuk volna szállongani. Mert az igaz, hogy a megyei intézmény épülete a maga régi alakjában összeomlott, a régi kövekből új falak emelkedtek; de Méltóságod mindig éber elmével harczolt s öntudatosan haladt azon az uton, mely hazánkat egy új eszmeáramlatba sodorta és egy új korszakba vezérelte.

Méltóságos gróf főispán ur! tisztelt közgyűlés!

Az alkotmányos kormányforma természetében rejlik, hogy a különböző nézetek, vélemények képviselői elveik diadalra juttatásáért sikra szállanak és egymással becsülettel megküzdenek. Ilyen harcznak, ilyen küzdelemnek megyénk is többször volt színtere! Es mekkora lelki erő, mily rendületlen önállóság kívántatott ahhoz, hogy az ellenkező elemek közepette Méltóságod az igazság mellett megmaradhasson s a szent ügy zászlóját jobbjából kiragadtatni ne engedje. A szent ügy zászlóját — mondom — melyen a szabadság és egyenlőség bűbajos ígéi mellett a testvériség szent szava is olt diszeleg, mely békét és egyetértést teremt e haza különböző ajku és hitű népei között, midőn a nemesítő értelemben vett érdekközösség mellett fenn hirdeti: „itt élned, halnod kell!“

Tisztelt közgyűlés! Legyen szabad egyuttal rámutatnom Ő Méltóságára úgy is, mint az erdélyrészi református status egyik vezérférfiára, mint a fogarasi és segesvári egyházak főgondnokára és ne vegyék az ünnepély keretén kívül esőnek, ha főlemlitem azt, hogy ha itt Segesváron, mint Nagy-Küküllőmegye székhelyén, a már megalakult református egyházközség majd idővel életerős és virágzó állapotra jut, mely a felekezeti czélok mellett a magyar állameszme szolgálatában is nevezetes szerepet van hivatva betölteni, ez is bizonyára Ő Méltósága érdemeit fogja szaporítani, mint a ki nevét, befolyását, összeköttetéseit és lankadatlan buzgalomát egész nagylelkű az egyház oltárára is áldozatul föltenni.

Hát ha még nem feledjük, hogy bokros teendői mellett a „kulturegyelet“ elnöki tisztét is mily kitarító szorgalommal és erős akarattal folytatja, nem szükség akkor a hamvaiban is áldott régi Bethlen Gáborra hivatkoznunk, ki oly sokat hagyott szent örökül az erdélyi kulturának, csak Méltóságodra kell gondolnunk, ki mint egy Jupiter Stator lelke erejével, törhetlen bátorságával diadalra segíti a közművelődés, nemzeti önérték és felvilágosultság szent ügyét, meg-gondolván a költővel:

Ne csak veszélyben légy serény,
A béke vészesebb,
S melyet vág álmos népeken —
Gyógyíthatlan a seb.“

Méltóságos gróf főispán ur! Tisztelt közgyűlés!

Ha méltóságodnak e főbb vonásokban vázolt 10 évi főispánságára és társadalmi működésére részrehajlatlan és jóakaratu szemekkel még egyszer visszapillantunk, úgy tetszik, mintha egy vándort látnánk, a ki egy a két völgyet elválasztó hegy ormáról visszanéz abba az elhagyott sötétségbe, melyben annyit kellett fáradsnia, küzdenie, melyben annyit türt, szenvedett és izzadt, míg életének egy újabb szakát megalkotandó, kilépett abból, hogy egy új téren a lankadatlan buzgalom lelkesedésével, a törhetlen akarat szilárdságával s a gyakorlott ész ügyességével folytassa rendeltetésének pályafutását, folytassa azon utat, melyre őt egy benső szükség, a szív vonzalma, a lélek óhajta s a mélyen látó ész indokai lépni készítették.

Mily magasztos kép ez! Egy kötelességet hiven teljesítő férfinak visszapillantása az életbe és az életben már teljesített kötelességeire, diadalára, koszorújára! Mert diadala a férfinak hiven teljesített kötelességeinek tudata, mely szárnyakat kölcsönöz annak, a ki megérti az előhaladt idők szellemét; mert a leg-

szebb dícsosozu az, melyet tulajdon jó tetteinkkel, hiven teljesített kötelességeinkkel önmagunk fonunk halántékainkra.

Látjuk mi e dícsosozut Méltóságod homlokán tündökölni, de mégis nem tehetjük, hogy ahhoz Nagy-Küküllőmegye bizottsága s egész közönsége részéről is a hódolatnak és hálás elismerésnek koszoruját, önkénytelen, tisztelettel és szeretettel oda ne csatoljuk, oda ne fűzzük... Legyen e koszorú a következő 10 vagy 20 évre Méltóságod lelkesítője, az újabb küzdelmek között bátorítója, hogy a szent hit győzelmébe vetett csüggedetlen hittel tusakodjék ezután is... Mi pedig ünnepélyesen fogadjuk, hogy Méltóságodat minden közjóra irányuló törekvéseiben követni és minden erőnkől teljes odaadással támogatni fogjuk.

Végül engedtessek meg nekünk néhány jóindulatu szót intéznünk szász és román képviselő és polgártársainkhoz... Ha e tiz év a szervezkedés, egymást megismerés és némelykor talán a harc és küzdelem tiz esztendeje volt, legyen e mai nap köztünk a kibékülés magasztos ünnepe!... Hiszen látom már ama monumentális épületet, látom Nagy-Küküllőmegye házának falait emelkedni — ott ama magaslaton; látom abban a különböző nemzetiségeket egymással testvériesen összeolvadni, összeölelkezve a haza és egymás szeretetében vetélkedve; látom e megye területén az „egy akolt és egy pásztort.”

»A gyűlöletnél jobb a tett,
Kezdjünk egy újabb életet;
Vagy bár gyűlöljünk szellemet:
Gyűlöljük azt, mely szagagtott
És egygyé lenni nem hagyott.»

Nyujsunk egymásnak testvéri jobbot s küzdjünk együtt az igazságért, a szabadságért. S életünkben s küzdelmeinkben vezéreljen mindég az egyetértő akarat, mely előbb vagy utóbb diadalt arat, hogy soha ne legyen oka drága hazánknak, édes anyánknak a költő ajka által fájdalmát ekként nyilvánítani:

»Egyenként igen szerettek,
Ah, de együtt széteszoltok;
Magzatok, míg így gyötörtök:
Nem lehet a haza boldog.»

És most, méltóságos gróf főispán ur! kegyeskedjék elfogadni elévülhetetlen érdemei méltánylásul törhetlen ragaszkodásunk biztosítását és azon tiszta szívből fakadó jó kívánságunkat, hogy méltóságod felséges királyunk bizalmában, szeretett hazánk szolgálatában, törvényhatóságunk és közügyeink javára sokáig, hosszasan éljen, éljen, háromszorosan éljen!

Alig hangzottak azonban el a szünni nem akaró éljenzések, midőn dr. *Kein Adolf* megyesi ügyvéd állott elő, hogy csengő, valóban dallamos hangon, gyönyörű német beszédben üdvözlje a főispánt. Beszéde szép szónoki mű. Előadása mesteri volt s különös jelentőséget nyer az által, hogy e beszédben tükröződik vissza Nagy-Küküllőmegye szászágának gondolkodásmódja. A német nyelven mondott beszéd magyar fordításban következő:

Méltóságos gróf főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Az 1876 évi XXXIII. t. cz. életbelépte óta egy évtized telt el. Szeptember 14-én volt tízéve, hogy az ujon alkotott Nagy-Küküllőmegye képviselői első gyűlésükre gyűltek e terembe, hogy méltóságod törvényeszküjét a megye közönsége előtt, mint e megye főispánja letette.

Az előbb fenállott, régi történelmi, ezen szűkebb haza történelmével s alkotmányával szorosan egybefüggő törvényhatóságok, mint Felső-Fehér, Segesvár, Medgyes, Köhalom és Nagy-Sink egy csapással szüntek meg, előttünk új, ismeretlen s megértetlen Nagy-Küküllő törvényhatósága állott. Az átmenet, mely azon ünnepélyes pillanatban inauguráltatott, nem volt könnyű. — Természetes, emberi érzelmeknek megfelelő sajátság, hogy a régítől nehezen tudunk megválni.

»Mert közönségesből van csinálva az ember s a szokást nevezi dajkájának.»

A régi házat, melyben szülőink s a magunk bölcsője állott, még akkor sem hagyjuk el szívesen, ha az idők folytán falai már roskadoznak, és fejünk fölött összeomlással fenyegetnek.

De mégis elhagyjuk, nehogy annak romjai maguk alá temessenek. Nem, — egy reményteljes jövő elé bátran tekintve, építünk magunknak új házat, szabadabb, szellősebb otthont, mely változott igényeinknek és életmódunknak megfelel. Bátor, elhatározott, öntudatos alkotás a jelenben semmiképp sem ellenkezik a régi, tarthatatlanná vált iránti kegyelettel.

Az 1848-iki dícsősegteljes törvényhozás után, mely szeretett hazánkban is érvényre juttatta a francia forradalom fenkölt eszméit s elveit: szabadság, egyenlőség és testvériség, — oly korszak következett, mely fölé koronás apostoli királyunk akarata s or-

szággyűlésünk határozata a feledés fátyolát borította, melyet hivatlanak szellőztetnie nem szabad. Amaz idők által csendes fejlődésünkben s haladásunkban akadályozva, később az alkotmány helyreállítása újból visszaadta régi ruháinkat, melyek azonban senkihez sem illettek többé, mert rég kinőttünk belőlük.

Az ujkor leheletére, melyben a gőzlő keresztül-rohan az államokon; melyben a villamos szikra vilámgyorsasággal kerüli meg a földet, le kell dőlnie a khinai falaknak, az ujkor szelleme előtt megtörnek a régi faji előjogok és privilégiumok bilincsei s helyökbe lép a haza, a mi drága, hön szeretett hazánk, mely minden fiát vallás és nemzetiség különbség nélkül egyenlő szeretettel öleli keblére, mindnyájunknak helyet, levegőt s villágosságot nyújt, hogy egyetértve fejlődjenek az összes erők a magyar államészme keretében.

Nekünk is szükségünk volt levegőre és világosságra; szükségünk volt erőnk zavartalan fejlődésére, új küzdelmes tevékenységhez szabad térre; mert az idők folyamán — s ezt soha sem szabad szem elől tévesztenünk — a létért való küzdelem is mind nehezebb lett, mind nagyobbak lesznek azon követelmények, a melyeket az élet, a társadalom az állam támaszt hozzánk és ép ezért hálával kell megemlékeznünk a törvényhozásról, hogy szabad tért nyitott nekünk.

»A régi megdül s változik az idő. És új élet virágzik a romokból!« És hogy a lefolyt tiz év alatt alapját vetettük egy új, hatalmas otthonnak, azt köszönhetjük mindenk előtt az ön bölcs igazságos és hazafias vezetésének, mélyen tisztelt gróf főispán ur, kit ezen törvényhatóság alkotásakor a korona és kormány bizalma annak élére állított.

Ki akarná félreismereni vagy kicsinyelni azon nehézségeket, melyekkel méltóságodnak küzdenie kellett és még naponként kell küzdenie? Nem könnyű, gyakran divergáló elemekből egy egységes egész teremtene s talán az ország egyetlen törvényhatóságában sem voltak a kezdet nehézségei oly nagyok, mint épen ebben. De hála legyen az Urnak! az alap le van fektetve, a melyen mi nyugodtan építhetünk tovább, remélve s bizva, hogy méltóságod bölcs vezetése alatt az épület be is fog tetőztetni.

Vállat vállhoz téve akarunk s fogunk méltóságod vezetése alatt küzdeni s törekedni s ha majdan tiz év múlva ez ünnepnap, ott fön az új épületben (szónok az épülő új megyeházat érti) ismételtén meg fog ünnepeletetni, akkor főispánunk nem csökkenő erővel s teljes igazsággal mondhasza: »Nem uralkodom ugyan nagy országok felett, mint egykor királyi őseim, de élén állok oly megyének, mely vezetésem alatt Szt. István koronájának egyik legtündöklőbb s legértékesebb gyöngye lett, kiválva intelligenciája, virágzó ipara és mezőgazdasága, a társadalom egy oszlopa derék polgári s paraszt-osztálya által s összehasonlíthatatlan loyálisában a koronás király iránt s mindenekfelett fölülmulhatlan hű, odaadó, áldozatkész, forró szeretetében hazája, a mi nagy, hatalmas és gyönyörű, kedves magyar hazánk iránt.»

Midőn ezen ünnepnapon hódolattal eltelten méltóságod iránt, kifejezést adnék ezen kívánságomnak, kérem önöket, uraim, velem együttesen tiszta szívből kiáltani: Éljen gróf Bethlen Gábor, Nagy-Küküllőmegye főispánja! Éljen! Éljen! Éljen!

A nagy hatást keltett s viharos éljenzéssel fogadott beszéd után *Somogyi István* főjegyző meleg, szép szavakban adott kifejezést a megye törhetetlen hűségének s odaadó ragaszkodásának. Rövid beszéde így hangzik:

Méltóságos gróf főispán ur!

Nagy-Küküllőmegye közönsége egy évtized óta áll méltóságod közvetlen kormányzata alatt. Ez idő alatt e megye soha sem mulasztott el egyetlen kínálkozó alkalmat sem, hogy ragaszkodásának, szeretetének és tiszteletének kifejezést adjon méltóságod iránt. Mennél nagyobb mértékben kívánta ezt megtenni ez alkalommal, midőn már egy évtized telt el azóta, hogy méltóságod e megye élén áll.

Bokros érdemeit olyképp kívánta megörökíteni, hogy egyrészt abból az utókor lelkesedést merítsen, másrészt leróhassa kegyelete adóját azon férfú iránt, ki egész életét hazájának és nemzetének szentelte. — Meltőbb módon ezt nem tehetette volna, mint hogy művész esete által lefestette méltóságodat a jelen dícsőségére s az utókor emlékére.

E kép itt áll s diszítani fogja Nagy-Küküllőmegye házának dísztermét. (Most lehull a kitűnő művészünk, Gyárfás Jenő által festett, kitűnően sikerült s nagy babékoszoruval szegélyezett képről a lepel; a közönség tombolásszerű lelkesedésbe tör ki, míg a főispán egy pillanatra a kép felé fordul s megnézi azt.) — E vonások hirdetni fogják minden időközön keresztül méltóságod bölcsességét, tapintatát s hervadhatatlan érdemeit a trón, haza, nemzet s e megye körül.

tőségod bölcsességét, tapintatát s hervadhatatlan érdemeit a trón, haza, nemzet s e megye körül.

Az Isten méltóságodat soká, igen soká éltesse!

A tombolásszerű lelkesedés újból kitört, a terem falai is csaknem remegtek a hatalmas éljenzésbe, mely legalább 800 ajkról hangzott fel egyszerre.

Mindeddig a jelenlévők állva hallgatták a szónokokat, csak most, a főispán fölszólítására foglaltak helyet, — mire gróf *Bethlen Gábor* főispán körülbelől következő szavakat intézte a jelenlévő közönséghez:

Tisztelt törvényhatósági közgyűlés!

Tisztelt uraim!

Ha valaha, úgy most van okom fájlalni, hogy a természet megtagadta tőlem a szónoki képességet, hogy azon szép szavakhoz s ily diszes közönséghez méltóan fejezhessem ki magamat. Ennek hiányában azonban csak úgy fogom előadni álláspontomat, csak úgy fogok kifejezést adni érzelmeimnek, a mint épen tudok. —

Jól ismertem azon nehézségeket, melyek jóakaró törekvéseimben akadályozni fognak, midőn a korona kitűntető bizalmából öt külön törvényhatóságból összeállított megye vezetését átvettem. S nem is csodálkoztam rajta, eleintén nagyon természetesnek találtam, hogy a nép ragaszkodik régi tradícióihoz s nem szívesen adja fel régi jogait. E nehézségek a régi előjogokból származtak.

Azonban ép oly szilárdul voltam meggyőződve már akkor, hogy a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja rendíthetetlen tisztelettel viseltetik s fog viseltetni a törvény s haza iránt. Meg voltam győződve, hogy hazám iránti hő szeretetem, minden irányban pártatlan jóakaratom s mindenekfelett szilárd ragaszkodásom alkotmányunkhoz s tántoríthatatlan törvénytiszteletem le fogja győzni az utamba gördülő akadályokat s elenyésztetni fogja az egyenetlenséget s kölcsönös bizalmatlanságot.

Ezen erős hitben állottam ezelőtt tiz évvel e megye élére, hogy ezen polyglott elemekből erős vármegyét alkossak.

Azon rendkívül nagy részvét, melylyel önök, uraim, e mai alkalommal személyemet itt kitűntetik s a szeretet és ragaszkodás ama szép jelei, melyeket önök irányomban itt tanúsítottak, talán elég bizonyítéka annak, hogy tiz évvel ezelőtt táplált reményeim nem voltak hiu ábrándok, — sőt már is teljesedésbe mentek.

De hisz lehetetlenség, hogy az a régi ellenszenv örökké tartson. Az erdélyi részek praecair helyzete nem engedi ezt.

Lehetetlenség, hogy örökös egyenetlenség által ássuk meg sirunkat, mert hisz mindegyikünkben meg kell hogy legyen egyrészt a hazafiságnak, másrészt az önfentartás ösztönének.

Környezve vagyunk ellenségektől. Napjaink tanúsítják ezt legjobban. Napról napra olvashatjuk, mint osztozkodnak rajtunk a hatalmak, mint dob oda egyik hatalom áldozatul minket egy másiknak, hogy ennek révén kedvezményeket csikarhasson ki attól. Nem tulajdonítok ennek valami nagy fontosságot, — ámde e tünetek rendkívül megszorítottok reánk nézve s kétszerte nagyobb összetartásra kell hogy buzdítsanak minket.

Csak erős, rendíthetetlen hazafiság ellensúlyozhat ily törekvéseket; csak az erdélyieknek szívós és határozott ragaszkodása az anyaállamhoz biztosíthatja a mi jövőnk s vethet gátat a szomszédos államok aspirációi elé.

Meggyőződve mindnyájok őszinte jóindulatáról fogadják köszönetemet ragaszkodásuk ezen jeleért, Legyenek meggyőződve, hogy a mint eddig is minden ténykedésemben csak hazám szeretete vezetett, úgy ezután is csak ez az egy fog vezetni. Azon állásponton állok ma is, melyet ezelőtt tiz évvel foglaltam el. A mit megyém lakossága érdekében tehetek, ezután is örömmel, készséggel fogom megtenni. Kulturális, kommerziális s általában materiális tekintetben reám s leghathatósabb támogatásomra mindenkor számíthatnak, mert ott, a hol a helyzet javításáról van szó, mindenkor örövendeni fogok, ha az önök élén önökkel együtt küzdhetek.

Ténykedésem azonban valóban eredménydus csak akkor lehet, ha mindnyáján közösen és egyetértőleg munkálkodunk, hogy partikuláris érdekek, avagy speciális nemzetiségi féltékenykedés közbe ne jöjjön ott, a hol a haza s megye érdeke kívánja.

Tartsanak meg továbbra is, uraim, tapasztalt jóindulatuk s barátságukban s fogadják ezen mai ünnepély rendezéséért ismételt köszönetemet.

S most, tisztelt törvényhatósági bizottság, jobban nem végezhetném be szavaimat, mint hogy önökkel együtt felkiáltok: »Éljen a király! Éljen a haza!

Van szerencsém a közgyűlést ezennel megnyitni.»

Háromszoros éjlenzés hangzott fel ismét, a lelkesedés nőttön nőtt, a hangulat oly ünnepélyes, emelkedett volt, hogy a közgyűlés a nagy nap iránti kegyelet megsértésének vette volna, tárgyalásokba bocsátkozni. Ezen felfogásnak kifejezést is adott gróf Halasztóczy János, Somogyi István és Wolff Alajos; mire a közgyűlés a tárgyalásokat el is halasztotta más alkalomra, e napot kizárólag a bálványozott főispánnak akarván szentelni.

A főispán berekesztve az ünnepélyes közgyűlést, lelkes éjlenzések s a bizottsági tagok által kísérve, elhagyta a termet.

A tisztelgések.

Mintegy fél tizenkét órakor fogadta Gróf Bethlen Gábor a tisztelgők hosszú sorát, kik mindannyian eljöttek, kifejezést adni ragaszkodásuknak és szeretetüknek. A fogadtatás a főispán hivatalos irodai helyiségében történt, még pedig az alábbi sorrendben. Az üdvözlő beszédek s feleleteket csak kivonatilag adjuk:

I. Nagy-Küküllő megye tisztikara vezető és szónok Szoboszlai Károly alispán:

Méltóságos Gróf, főispán, úr: Feltétlen alkotmányos tisztelet s ragaszkodás az, mely a megyei tisztikart a főispáni méltósághoz köti. Amde a mi tiszteletünk és ragaszkodásunk nem a törvényben s alkotmányban gyökerező, hanem a szív legszentebb sugallatában s azon őszinte szeretetben és nagyrabecsülésben, melylyel mindnyájan Méltóságod, szeretett főispánunk iránt viseltetünk. Csak szívünk sugallatát követtük most is, midőn Méltóságod előtt megjelentünk, e nevezetes napon kifejezést adandó érzelmeinknek. Fogadja Méltóságod tisztikara nevében őszinte üdvözlőnk. Tartsa meg a Mindenható Méltóságodat soká, hogy a haza és megyéje javára továbbra is áldásosan működhessek. Am kérjük, tartson meg Méltóságod minket továbbra is eddig tapasztalt kegyében és jóindulatában. Az isten Méltóságodat soká éltesse!

Gróf Bethlen Gábor: Valóban örvendek minden alkalomnak, melyben megyém tisztikarához szólhatok. De kétszeresen örvendek most, midőn megyém tíz éves tényledesemet megünnepeli. S ha ezen idő alatt némi eredményeket sikerült felmutatnom s érdemeket szereznem, abban Önöknek nagy részök van, — azt Önöknek is köszönhetem. Legyen meg Önök között mindenkor az egyetértés, az egymás iránti tisztelet s barátság. Én soha barátságja ama szigorú függőségi viszonyának nem voltam s meg vagyok arról győződve, hogy sikert csak az egymás iránti feltétlen bizalom eredményezhet. Kívánom, hogy mint eddig is baráti viszony volt közöttünk, az legyen ezután is. —

II. Római kath. lelkészi kar. — Vezető szónok Weiss plebános, kiemelve a főispán hazafias érdemeit, többek között ezeket mondá: „Méltóságod dicső elődök nyomdokait követve, a haza iránti odaadó hűséggel, Isten segédelmével felséges királyunk és a magyar kormány, ugyancsak a magyar államhatalom legfőbb őre e helyen s mint ilyen igazgatja a vármegye sorsát a legfeneklebb s legigazságosabb elvek és eszmék alapján. Tíz évi ily működése alatt megnyerte Méltóságod e megye összes lakosságának szeretetét, a mi egyértelmű az állam iránti szeretettel. — Szerény egyházunk, mely e város falai között 163 év óta képviseli a magyarságot s terjeszti a hazafiságot, vallásos és szent örömmel hozza át Méltóságodnak kívánatait, hogy az Ur segédelméből, hatványozva évtizedekkel, ülhesse meg egykoron Méltóságod arany-jubiläumát. — 163 év óta egyetlen hirdetője a magyar hazafiságnak e városban a mi szerény egyházunk és iskolánk. Engedje Méltóságod, hogy őszinte üdvözlőnk átnyújtásakor egyházunkat és iskolánkat kegyes jóindulatába ajánljuk.

Gr. Bethlen Gábor: Szívesen veszem megjelenésüket — tisztelendő urak s legyenek meggyőződve, bár magam kálvinista főkurátor vagyok, azért az önök hazafias missiót teljesítő egyházukat s kitűnő iskolájukat mindenkor szívesen támogatom. Egyik főteremtésem, meggyőződésem, hogy megőrizni a különböző felekezetek közötti egyetértést s higgjék meg, őszintén, tiszta szívből kívánom, hogy önök egyháza, mely 163 év óta valóban elismerésre

méltó módon teljesíti hazafias missióját, méltó nagyság, hatalmasság legyen.

III. Ev. ref. egyház. Vezető szónok Balás Imre ref. lelkész: Az ev. ref. egyház isten igéjén kívül mindenütt a hazafiságot is hirdeti. Ezért vitta ki magának a magyar egyház nevet. Erre különös szükség van ily nemzetiségi helyen, hol az egyházon és iskolán kívül alig hirdeti valami a hazafiságot. Magyar egyházunk Méltóságodban egyik főszlopát bírja, kit e nagy napon üdvözölni szent kötelességünk. Fogadja ezért Méltóságod legbensőbb üdvözlőnk ref. anyaszentegyházunk nevében.

Gr. Bethlen Gábor: Mint az ev. ref. anyaszentegyház híve s ezen egyházközségünk főgondnoka, már ezen állásomnál fogva is kötelességem hazafias missiót teljesítő magyar egyházukat tőlem telhetőleg támogatni. Ezt pedig örömmel teszem. A mily arányban nő egyházunk számban és hatalomban, ép oly arányban gyarapodik itt a magyar elem s nő ezen exponált helyen a hazaszeretet. — Köszönöm szíves megjelenésüket s kérem tartásnak meg további jóindulatukban.

IV. Görög keleti egyházak. Hat egyház vezetője Kendi Dénes esperes, a ki román nyelven tartott beszédében kéri a főispánt, legyen ezután is oly igazságos s pártatlan az összes nemzetiségek iránt, mint eddig volt. Ezért becsülik, tisztelik s szeretik őket a románok is. Kéri a főispán támogatását a gör. keleti egyházak részére is.

Gr. Bethlen Gábor: Azt hiszem, önök s a románok mind, meggyőződhetek arról, hogy én egyenlő igazságot osztok mindenkinek, valóság és nemzetiség különbség nélkül; de meggyőződhetek arról is, hogy őszintén kívántam egyházaik felvirágzását s a román nép jólétét. — Legyenek azonban meggyőződve, hogy a mig az Önök klérusa hazafias érzelmű lesz, addig mindig számíthat hathatós támogatásomra.

V. Medgyes város tanácsa. Vezető szónok Greskovics polgármester, német nyelven mondott beszédében örömet fejezi ki, hogy oly szerencsés lehet, Medgyes város részéről, melynek lakossága őszinte tisztelőihez tartozik s szívből üdvözlő e napon, küldöttséget vezetni a főispán elé.

Gr. Bethlen Gábor: Medgyes város üdvözlőnk csak azon körülménynek tulajdoníthatom, hogy a város közönsége elismerte azt, miszerint minden ténykedésben csak a törvény vezérelt. Legyenek meggyőződve, hogy én Medgyes város iránt mindig jóindulattal fogok viseltetni s szívesen fogom támogatni, a mig ellenkezőre okot nem ad.

VI. Kir. tanfelügyelőség s állami iskolai tantestület. Vezető szónok Horváth László kir. tanfelügyelő: Méltóságos Gróf főispán ur! Van szerencsém ezennel Méltóságodnak e megye állami iskolai tantestületeit tisztelettel bemutatni. Mi, kik a kisdedeknél kezdjük s a felnőtteknél folytatjuk egyrészt a tudományok becsepegtetését, másrészt a hazafiság terjesztését, — mi is eljöttünk, hogy ez alkalommal üdvözlőnk méltóságodat. Hisz épen méltóságod hazafias, magyar önértékes politikájának köszönhetjük, hogy nem „megfogyva bár“, hanem ellenkezőleg mindegyre szaporodva, működhetünk hazánk és nemzetünk javára. — Fogadja méltóságod legőszintébb szerencsekívánatunkat s ezzel kapcsolatban engedje, hogy magunkat kegyes jóindulatába ajánlhassuk.

Gr. Bethlen Gábor: A szívélyes szavakat s önök testületi megjelenését köszönöm. Kezdetől fogva igen nagy fontosságot tulajdonítottam a magyar tanügy emelkedésének e megyében, — mert a magyar tanítók s iskoláknak itt hivatásuk nemcsak a közművelődést, hanem a magyar hazafiságot is előmozdítani. Terítik itt elég bő. Haladjanak továbbra is az eddigi irányban s a mig így működnek, részéről minden kitelhető támogatást elvárhatnak.

VII. Segesvár város tanácsa. Vezető szónok Maetz polgármester (németül beszél): Segesvár város közönsége kedves kötelességének tartotta e napon maga részéről őszintén üdvözölni méltóságodat s kifejezni igaz nagyrabecsülését. Egy férfiú, ki 10 éven át mindnyájunk teljes megelégedésére oly bölcsen tudott kormányozni egy megyét, megérdemli nemcsak tiszteletünket,

de igaz szeretetünket is. Kérjük méltóságod további kegyes jóindulatát városunk részére. Az isten méltóságodat megyénk és városunk javára soká — igen soká éltesse.

Gróf Bethlen Gábor: Igen örvendek, hogy ma itt láthatom Segesvár város tisztelt tanácsát is. Azt hiszem, a tanács meggyőződhetett róla, hogy a hol a város haladása és emelkedése kívánta, ott mindig meg tettem minden tőlem telhető. Ez irányban akarok működni jövőben is, csak kérem erre nézve a város közönségének őszinte közreműködését.

VIII. Illeték-hiszabási hivatal. Vezető szónok Kriza Gyula főnök: Midőn e nemes vármegye közönsége méltóságod bokros érdemei elismerésül ezen diszes ünnepet rendezi, engedje meg méltóságod, hogy abban mi is részt vehessünk, áthozva legbensőbb üdvözlőnk.

Gróf Bethlen Gábor: Azt hiszem, hogy azon kötelek, mely engem eddig a pénzügyi hivatalokhoz kötött, mi kívánni valót sem hagy fenn. Ezt fenn akarom tartani jövőben is, de erre nézve csak az eddigi irányban való továbbműködésüket kérem.

IX. Táviróhivatal. Vezető szónok a hivatal főnök, a ki üdvözölve a főispánt, kéri további jóindulatát.

Gróf Bethlen Gábor: Részemről készségesen támogatom önök buzgó törekvéseit, a mig azok a jogos kívánalmaknak megfelelnek s legyenek meggyőződve, hogy akkor jövőben is hasonló szívélyes viszony fog közöttünk fennállani.

X. Postahivatal. Vezető szónok Kornhoff főnök, üdvözlő a főispánt a posta nevében.

Gróf Bethlen Gábor: Közönségünk nem támaszt tulságos igényeket a postához. Ez igényeket önök eddig dicsőre méltó szorgalommal igyekeztek kielégíteni. Tegyük ezt jövőben is és ne feledjék soha, hogy minden állam egyik igen fontos tényezője a posta.

XI. Államvasuti tisztikar. Vezető szónok Horschetzky osztálymérnök: A vasuti tisztviselők, kik méltóságodban oly nagy jóakarót bírnak, kik nehéz s felelősségterhes munkájuk közepette mindig bizalommal fordulhatnak méltóságodhoz, eljöttek, hogy szintén némi csekély részt vegyenek a méltóságod tiszteletére rendezett tényes ünnepélyből s szívből üdvözlőnk méltóságodat.

Gróf Bethlen Gábor: A vasut, korunk legszebb s legjelentőségesebb vívmánya, kulturális és materiális tekintetben legfontosabb tényezője az államnak. Fontos szolgálatot teljesít ez minden körülmény között. Mennél inkább azonban akkor, midőn ily hazafias, ügybuzgó tisztikar áll annak szolgálatában. Az önök működése általános elismerésre talált s méltán. Köszönöm figyelmüket s legyenek jóindulatomról meggyőződve.

XII. Segesvári magyar kaszinó. Vezető szónok Horváth László kir. tanfelügyelő: A segesvári magyar kaszinó, mely méltóságodban nemcsak diszelnökét, hanem egyszersmind megteremtőjét s leghathatósabb támaszát bírja; a mely méltóságod pártfogása mellett alakult a magyar szellem terjesztésére a magyar kultúra fejlesztésére s a magyarság társadalmi életének emelésére, üdvözlő méltóságodat s midőn kifejezést adna legjobb kívánatainak, egyszersmind biztosítja, hogy mint eddig, úgy ezantul is szentül fogja követni azon egyedül helyes irányt, melyet annak méltóságod kijelölt.

Gróf Bethlen Gábor: Célom határozott, azt önök tudhatják legjobban. Én kezdetől fogva meg voltam arról győződve, hogy Segesvár magyarságának szüksége van egy közegre, mely a társadalmi élet igényeit kielégítse s mely a mellett, hogy szórakoztat, egyszersmind egyik védőoszlopa legyen a magyarságnak. E közeg a magyar kaszinó. A mit érdekében tehettem, az vajmi kevés volt, de arról meg lehetnek győződve, hogy azt mindenkor szívesen, örömmel tettem. A kaszinó felvirágzására mindnyájunk erőit kell összeszednünk, tegyük meg közösen, egyetértve.

XIII. Nagy-Sink község képviselő testülete. A szász nemzeti öltönyben lévő testület vezető szónoka, Henning István (német nyelven): Méltóságod érdeme, hogy e megyében rendet tudott csinálni; hogy egyezség van a lakosság között; hogy községeink emelkednek. Méltóságod igazságos irántunk s ezt soha eléggé meg nem hálálhatjuk. (Szónok itt könyezik.) Mi szászok vagyunk, de legyen meggyőződve méltóságod, hogy azért őszinte, tiszta szívből szeretjük. Az ég adja, hogy méltóságod még soká működhessek hazánk és megyénk javára!

Gr. Bethlen Gábor: Nagy-Sink községe azok közé tartozik megyemben, melyek valóban előre tö-

rekszenek. E törekvést én mindenkor szívesen támogatom, csak forduljanak bátran hozzám.

XIII. Szent-Ágota község képviselő testülete. A szász diszruhában lévő testületet vezető szónok, a községi bíró: Ha valakinek van oka a megyében hálával viseltetni méltóságod iránt, úgy Szent-Ágota községe az, mely felvirágzását egyedül méltóságodnak köszönheti. Fogadja tehát méltóságod Szent-Ágota község legbensőbb üdvözlését.

Gr. Bethlen Gábor: Lehet, hogy Szent-Ágota község kezdetben némiképp szenvedett a régi alap megváltoztatásán, de azt hiszem, az új rendszer életbe lépte után azonban dusan lett kárpótolva. Részemről minden jogos és méltányos kíváncsi kíváncsi szívesen feleltem meg a multban s ezt megteszem jövőre is.

XIV. Kir. Adófelügyelői tisztikar s adóhivatal. Vezető szónok Macza György kir. adófelügyelő: Fogadja méltóságod Nagy-Küküllő megye adófelügyelői s adóhivatali tisztikara legmélyebb hódolatának őszinte kifejezését, melyet tőlünk méltóságod annyira kiérdemelt. A lefolyt tíz év csak folytatása méltóságod korábbi közhasznu, hazafias működésének. A mint méltóságod koronás ősei körül csoportosultak a tudósok s bölcssek, úgy csoportosul méltóságod köré az ország, a magyar nemzet minden hí fia, kik méltóságodban a magyar állameszme megtestesülését látják.

Gr. Bethlen Gábor: Alig van hivatal, mely oly terhes feladatot teljesít, mint önök. Ámde részemről mindig igyekeztem a sok keserűséget mézes madzaggal édesíteni. Jövőben is szívesen fogom működésüket elősegíteni, csak legyen meg önök között az egyetértés s tekintsenek engem barátjoknak.

XV. Kir. törvényszék s járásbírók. Vezető szónok Nagy Lajos kir. törvényszéki elnök: Midőn azon határpont, melyben méltóságod tíz éves áldásdus működése összeesik a főispáni méltóság átváltoztatásával, örömmel jelenik meg az erzsébetvárosi kir. törvényszék, a hozzátartozó j. bírók s a kir. közjegyzők méltóságod előtt engedje, hogy kifejezést adjanak őszinte ragaszkodásuknak és szeretetüknek; Ismerjük a mult azon nekézéseit, melyeket méltóságodnak leküzdenie kellett s épen az a határozottság biztosítéka annak, hogy a jövőben fokozott sikerrel fog küzdeni a haza érdekében. Ezt kívánjuk mi.

Gr. Bethlen Gábor: Köszönöm szíves megjelenésüket, hogy üdvözlésemre idefáradtak. Voltak nehézségek, az igaz. De hála az égnek, leküzdöttük azokat. Azon változások között, melyeket a t. elnök ur említett, volt egy, a mely a főispánnak betekintési jogot adott volna a törvényszék s általában az igazságszolgáltatás jogaiba. Ez az a hires 54. §. De ott, a hol főispán s törvényszék között oly viszony áll fenn, mint a megyében, ott semmi paragrafusra szükség nincs. Tartsuk fenn az eddigi barátságos viszonyt jövőre is.

XVI. Nagy-Küküllő megye körjegyzői egylete. Vezető szónok Somogyi István megyei főjegyző: a községi s körjegyző a közigazgatás legalantabb, de legfontosabb közege. Ezekről van legkevésbé gondoskodva, sorsuk a legmostohább. Az egylet ugyan törekszik a jegyzők anyagi helyzetének javítására módot találni, ez már kilátásba is van helyezve. S a midőn üdvözlőné a főispánt jubilauma alkalmából, egyidejűleg kéri támogatását is.

Gr. Bethlen Gábor: Részemről készségesen fogom ez irányu törekvéseiket előmozdítani. A jegyzői kar atomja a közigazgatásnak s hogy megfeleljen szép hivatásának, minden erejét és igyekezetét arra kell fordítania. A míg ezt teszik megyém jegyzői, addig mindig számíthatnak reám. Én mindenkor jóakarattal viseltettem a jegyzők iránt s hogy ezt továbbra is tehessem, csak önöktől függ.

XVII. Építészeti hivatalok. Vezető szónok Baczó József kir. főmérnök: A megye építészeti hivatalai, melyek szerencsések voltak birni méltóságod jóindulatát, örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy akkor, midőn a megye ügybuzgó, igazságos és hazafias kormányzata tizedik évfordulóját megünnepli, kifejezést adjanak ragaszkodásuknak és igaz nagyrabecsülésöknek.

Gróf Bethlen Gábor: Az építészeti hivatalok megyém legszorgalmasabb hivatalai közé tartoznak. Örömmel konstátalom ezt ma s legyenek meggyőződve, hogy a mily igaz jóakarattal viseltettem önök iránt eddig, ép úgy fogok viseltetni jövőre is.

XVIII. Medgyesi magyar kaszinó. A teljes számu választmány vezető szónoka lovag dr. Kein Adolf: Medgyes város tanácsán kívül a magyarság külön akarta méltóságodat üdvözölni és pedig általunk, kik ott a magyarság tömörítésére, szellemi fejlődésére egy magyar kaszinóvá alakultunk. Fogadja tehát méltóságod magyarságunk őszinte üdvözlését s tartson meg minket továbbra is tapasztalt jóindulatában.

Gr. Bethlen Gábor: Nagyon sajnálom, hogy csak oly ritkán van alkalmam önök körében, önöknél megjelenhetni. Ámde azért legyenek meggyőződve, hogy hazfias törekvéseket éber figyelemmel s meleg rokonszenvvel kísérem. A mit társulatuk előmozdítására tehetek, azt szívesen és örömmel fogom megtenni mindenkor.

XIX. Kis-Küküllő megye közönsége. Vezető szónok Hilibi Gaál Domokos alispán: Kis-Küküllő megye közönsége örömmel vett tudomást arról, hogy Nagy-Küküllő megye közönsége e mai napon kifejezést ad elismerésének méltóságod tíz éves áldásdus működése iránt. E diszes ünnepről nekünk sem volt szabad elmaradnunk, mert hisz méltóságod ép úgy a mienk is. Nem is kívánunk mást, csak hogy tartsa meg isten méltóságodat soká nekünk!

Gróf Bethlen Gábor: Nagyon örvendek, hogy Kis-Küküllő megye is eljött, kifejezést adandó azon érdeklődésnek, mely e két megyét egymáshoz köti. A két megye tíz éven át párhuzamban haladt egymás mellett s óhajtom, hogy továbbra is ép úgy haladjon. Én részemről örvendeni fogok, ha e nemes két vármegye fejlődésében részt vehetek. Köszönöm szíves figyelmüket s fejezzék ki kérem megyéjüknek szívélyes üdvözlőmetet.

XX. Honvédtisztikar. Vezető szónok Torkos Aladár osztályparancsnok: A helyben állomásozó honvédtisztikar örömmel járul ezen szép ünnepélyhez. Annál nagyobb örömmel teszi ezt, mert hisz a polgárság s katonaság közötti jó baráti viszony létrejöttében méltóságod az érdem. Fogadja méltóságod a honvédség szívélyes üdvözlését.

Gr. Bethlen Gábor: Azon jó baráti viszony, mely közöttünk s a katonaság között fennáll, nem a mi érdemünk, hanem az önöké, uraim, kik minden alkalommal beigazolják, hogy nemcsak katonák, hanem első sorban magyarok. Nagyon köszönöm szívélyes üdvözlőmetet s csak kérem, legyenek továbbra is apói az egyetértésnek. Rajtam ez mulni nem fog.

XXI. Ágost. evang. (szász) egyház. Vezető szónok Seivert Vilmos lelkész: Midőn egyházunk nevében üdvözlőnk méltóságodat e mai ünnepély alkalmából, mindenek előtt engedjen meg méltóságod, ha ezen ünnepélyen városi lelkészünk, ki ez idő szerint az universitási gyűléseken tartózkodik, jelen nem lehet. Méltóságod tíz éves áldásos működése alatt e megyében apostola volt a békének, az egyetértésnek s igazságos, pártatlan eljárásával sikerült elhallgattatni az elégtelenséget s kiegyenlíteni a fennállott differenciákat. E tíz év a fényes siker korszaka. Tartsa meg az ég méltóságodat még soká e diszes állásban és engedje, hogy egyházunk és iskoláink számára kikérjük kegyes jóindulatát.

Gr. Bethlen Gábor: Az önök megjelenése és szívélyes üdvözlő, tiszteletes lelkész urak, garancia nekem arra nézve, hogy önök is szívélyesen óhajtlák azon békét s testvéri egyetértést, melyet létesíteni tíz éven át főtörekvésemet képezte. Magam is protestáns ember vagyok s így kétszerte szívesebben támogatom az önök egyházát, Iskoláik is mindenkor számíthatnak jóindulatomra s ha valamire kérem itt, úgy csak azt hirdessék a szószékéről, a kathedráról a békét, a testvéri magyar s a haza iránti szeretet. Köszönöm szíves megjelenésüket s kérem, tartsanak meg jóindulatukban továbbra is.

XXII. Kir. ügyészség. Vezető szónok Táhel István kir. ügyész kifejezi az ügyészség legbensőbb üdvözlését.

Gróf Bethlen Gábor: Köszönöm szíves figyelmüket s legyenek meggyőződve őszinte jóakaratomról.

XXIII. Bolya-berethalmi járás közönsége. Vezető szónoka az összes bíráknak Meitert Simon nemesi bíró (németül): Községeink megbízásából bátorkodunk ma méltóságod elé járulni, egyrészt kifejezvé őszinte szerencseki-vánatainkat, másrészt kérve méltóságod kegyes jóindulatát pártfogását.

Gróf Bethlen Gábor: Mindenkor szívesen viseltem megyém közönségeinek érdekeit. Önökben nyilván

nult a lakosság bizalma, törekedjenek közsegeik emelésére, a miben, különösen ha egyetérve, békésen működnek, mindenkor szívesen fogom támogatni.

XXIV. Udvarhely megyei birtokosság. Vezető szónok Báró Kemény Béla, üdvözlő az udvarhely megyei birtokosság nevében tíz évi hazafias működése után.

Gróf Bethlen Gábor: Udvarhely megye birtokosságának üdvözlő s szíves figyelme kellemesen lepelt meg s ezt csak annak zálogául vészem, hogy a baráti viszony, mely engem a birtokossághoz már rég időtől fogva köt, továbbra is változatlan marad.

XXV. Román községek küldöttjei. Vezető szónok Maurer Béla: Nagy-Küküllő román ajku községei is üdvözlőnk akarták méltóságodat e mai ünnepély alkalmával, hogy biztosítsák méltóságodat a román lakosság szeretetes s tiszteletéről;

Gróf Bethlen Gábor: A nemzetiségek közötti békés együttélés volt működésem főtörekvése. Örvendek, hogy a román lakosság ezen irányu fáradozásomat méltányolja és csak kérem önöket, óvják e békét és egyetértést továbbra is.

XXVI. Segesvárt időző magyar szintársulat. Vezető szónok Polgár Gyula színigazgató, a ki átnyújtva egy atlaszra nyomott szinlapot, meghívja a főispánt az este tiszteletére rendező diszeloadásra.

Ezt követőleg fogadta a főispán magánosok tiszteletését közel- s távolról, míg végre délutáni félkettőkor a tisztelegések hosszú sora véget ért.

A bankette.

Délután két órakor oly diszes bankette volt a „Csillag” szálloda nagy termében, a minőt Segesvár még nem látott. Már réggel nem voltak bankettek kadhatók, mert a terem nem fogadhatta be a jelentkezők óriási számát. Így is mintegy 250 személy válogatott, diszes közönség, magyarok, szászok és románok, — vett részt, kik a belépő főispánt riadó éljenzéssel fogadták. A karzat zsufolva volt diszes hölgyközönséggel. Az asztali zenét a segesvári derék zenekar szolgáltatta.

A második fogás után fölemelkedett helyéről gr. Bethlen Gábor főispán, mire az egész közönség felállott. Zamos, magvas beszéddel kezdte meg a pohárköszöntések sorát, poharat emelve király ö felségére, a legalkotmányosabban uralkodó fejedelemre, felséges királyasszonyokra, a magyar nemzet védőasszonyára, a trónörökös s neie ö felségeire, valamint az egész királyi családra. A valóban szép fenköszöntőt hatalmas, háromszoros éljenzéssel fogadták a jelenlévők, a zene pedig tust húzott.

A jó kedv nőttön-nőtt. A harmadik fogásnál Szoboszlai Károly, Nagy-Küküllő megye alispánja emelt poharat az ünnepély hőisére, Nagy- és Kis-Küküllő megyék főispánjára; gróf Bethlen Gáborra, ki tíz éven át kormányta teljes meglegedésére, megyéje s az egész ország szeretetére vezette e két megye ügyeit. Az alispán gyönyörűen kikerekített felköszöntőjét zajos éljenzés követte, különösen, mikor a főispán nevét említette.

Most megeredt a felköszöntők árja, melyek közül kiemeljük a következőket: Báró Szentkeresztly Zsigmond poharat emeli gróf Bethlen Gáborra, mint az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” nagyerdmű, az ország összmagyarságának bizalmát bíró elnökére. Somogyi István megyei főjegyző a maga szokott szép modorával emelkedett hangra beszédel emeli poharat Tisza Kálmán miniszterelnökre (szünni nem akaró éljenzés), a ki több egy évtizednél oly bölcsen, oly igazságosan kormányozza az egész országot.

Ugyanekkor felolvassa az időközben érkezett nagyszámu üdvözlő sürgönyöket, melyek közül valószínűsombolást idézett elő Tisza Kálmán távirata.

Budapest. Főispáni tíz évi működésének mai napon való megünneplése alkalmából én is örömmel üdvözlöm, s a közügyek érdekében további sikeres s hazafias működéséhez a legjobbakat kívánom.

Tisza.

Poharat emeltek még: Horváth László kir. tanfelügyelő gróf Bethlen Gáborra, Maurer Béla a főispán anyjára, Bethleni gróf Bethlen Klára ö méltóságára, Nagy Lajos kir. törvényszéki elnök a szeretet és egyetértésre, gróf Haller János gr. Bethlen Gáborné ö méltóságára; dr. Issekutz Viktor Nagy-Küküllő megye közönségére; Maurer Béla Nagy Sándor rákosi ref. lelkészre és dr. Kein Adolfra; dr. Kein Adolf gróf Bethlen Gábor főispánra; dr. Körmöczy József gr. Bethlen Gáborra; Petki Ferencz Nagy-Küküllő megye tisztikarára; báró Szentkeresztly Zsigmond a honvéd-huszártisztikarra; Somogyi István főjegyző a jelenlévő nőkre; dr. Issekutz Viktor Nagy- és Kis-Küküllő megyék alispánjaira; Lázár Aurél kir. törvényszéki bíró nem a sokat emlegetett 54-ik §-ból kifolyólag, hanem mély tisztelete jelöl gróf Bethlen Gáborra, Pestia Demeter Gutenu Károly országgyűlési képviselőre, br. Szentkeresztly Somogyi István főjegyzőre; Horváth László Kis-Küküllő megye tisztikarára és gróf Bethlen Gáborra; végre gróf Bethlen Gábor főispán a két megye jelenlévő tagjaira.

A kedélyes lakomának csak esti 6 óra után lett vége, a mikor a főispán a jelenlévők lelkes éljenzése között, számszak által kísérve, hagyta el a termet.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Üdvözetek.

Gróf Bethlen Gábor tíz éves főispáni jubileuma alkalmából számos üdvözlő táviratot stb. kapott. Ezeknek egy részét adjuk az alábbiakban:

Kolozsvár. A magyar állameszme polgári hadseregének nagy katonáját, egyik kiváló vezérét, nekünk szeretett elnökünket köszöntjük s üdvözljük, a mindenhatótól csak erőt s életet kívánunk annak, ki férfiúi jellemével, határozottságával s szívóságával mintánk, hogy egy tapodtat se engedjünk küldetésünk jogából, az ősi földből s hogy ingadozás nélkül magasan tartsuk a honszerzők, magyar királyok és nemzeti fejedelmek szentséges lobogóját. Nagyküküllő megye ünnepéből részt kér a hazarokonszenve, a nemzeti cultura és az ifju Erdély. *Az igazgató választmány nevében Dr. Haller alelnök, Bíró Béla, Dr. Felméri Lajos. Nagy Béla directoriumi tagok, Sándor József titkár.*

Sepsi-Sz.-György. Megyéd 10 éves főispán-ságod alkalmával kifejezett szerencse kívánataiban osztozik régi alispánod, *Pótsa főispán.*

Földvár. Mint ezelőtti felső-fehérmegyei bizottmányi tag üdvözlő mai ünnepeden barátod gróf Nemes János.

Medgyes. A mai ünnepély számos éveken keresztüli ismétlését főispán Gróf Bethlen Gábor urnak őszinte szívből kívánja *Gróf Tholdy Ladovica.*

Maros-Ludas. Fogadd mindnyájunk szíves üdvözlését a mai napon. *Báró Radák.*

Marosludas. Fogadd legőszintébb szerencse kívánatainkat. *Béldy Ákos.*

Csapó-Radnóth. A tíz évi tevékeny hasznos munkálkodásodra fogadd üdvözlömetet.

Gróf Haller Jenő.

Brassó. Hazánk, nemzetünk és kulturegyletünk javára, melyeknek érdekében tett működésével örök hálát biztosított kebleinkben, az Isten sokáig éltesse. *Dr. Weisz Ignác* fiókegyleti alelnök.

Maros-Vásárhely. Politikai és társadalmi tíz évi erélyes működését üdvözlöm: addig éljen, míg a honnak él. *Lázár Ádám.*

Medgyes. Ugy a magam, valamint ágyban fekvő apósom Soós Lajos nevében, szívem mélyéből üdvözlöm méltóságodat tíz éves főispáni jubileumának ünnepén, és kérem a mindenhatót, hogy imádott hazánk javára méltóságodat még sokáig éltesse. *Káplány Géza.*

Kőhalom. A kőhalmi királyi járásbírósnak van szerencséje méltóságodat sikerült főispánkodásának 10 éves jubileuma alkalmával szerencse kívánatainak őszinte kifejezése mellett hódolatteljesen üdvözölni. *A királyi járásbírósnak nevében, Simai Salamon, kir. alj. bíró, mint bírósági vezető.*

Kolozsvár. Nagyküküllő megye főispánjának az erdélyrészi kulturegylet elnökének jubileuma alkalmából őszinte szívből gratulál *Antos kulturmérnök.*

Kis-Kapus. Kapus állomás legőszintébb üdvözlését elfogadni méltóztassék, s ezen tíz éves jubileum alkalmából azon óhajtsunknak adok kifejezést, hogy az ég ura méltóságodat, megyénk hazafias bölcs kormányzatában évtizedeken át tartsa meg. *Fabritius Vilmos állomásfőnök.*

Maros-Vásárhely. Jubileumnak örvendetes alkalmából fogadja méltóságod tiszteletteljes szerencsekívánatomat. *Vita Sándor.*

Kis-Kapus. Tíz éves főispáni jubileum beálltával nem mulaszthatjuk el hazafias lélekkel méltóságodat üdvözölni, ez alkalommal azon óhajunknak adok kifejezést, hogy az isten méltóságodat nemzetünk és népe boldogságára sokáig éltesse. *Larcsai György, községi bíró.*

Medgyes. Akadályozva lévén személyesen a legmélyebb tisztelettel párosult nagyrabecsülésnek kifejezést adni a mai napon, bátor vagyok a legalázatosabb kívánatomat, hogy többször ismételtessék ezen ünnepély, kifejezni. *Morscher Károly.*

Medgyes. Tíz éves jubileum örömnepén üdvözlő méltóságodat a medgyesi magyar polgári olvasó kör *Ideiglenes titkára.*

Kis-Kapus. Tíz éves jubileum alkalmából *Egerbegy* községe üdvözlését elfogadni kegyeskedjen, melyet kapcsolatos méltóságod iránti post.

ragaszkodásának kifejezést ad a képviselő testület nevében, *Segesvári András, bíró.*

Kis-Kapus. Méltóságos főispán úr! Főispáni hivatala viselésének 10 éves évfordulója alkalmával fogadja szerény alattvaló szívből eredő üdv kívánatát. *Nagy Ekemező község előjárósága Ludwig János bíró, Welmann Adolf jegyző.*

Kis-Kapus. Méltóságod iránti tiszteletem jeléül van szerencsém tíz éves jubileuma alkalmával hódolatteljes üdvözlömetet kifejezni. Alázatos szolgálja *Czitrom Dávid.*

Medgyes. Gróf Bethlen Gábor főispán ő méltóságának igénytelen, de tiszta érzületből kifolyó alázatos tiszteletnek személyesen nem tudván kifejezést adni a mai ünnepélyen, bátor vagyok e sorok által nyilvánítani óhajomat, hogy meg sokszorozott évekre nyuljék ki a méltóságod iránti honfi szeretet és tisztelet. *Ekefalvi László Ede.*

Szent-Ágota. Mély tiszteletemet mai ünnepélyes napon itt kifejezve, óhajtom, hogy a mindenható méltóságodat, szeretett hazánknak még számos éveken tartsa meg. *Steinburgi Pildner Károly, kir. járásbíró.*

Medgyes. Bringt zur zehnjährigen Jubiläumsfeier die aufrichtigsten Glückwünsche das Ortsamt Wurmloch.

Erzsébetváros. Üdvözlői sorában fogadja 46. éves lelkészi hivatalba működő szolgálja azon óhaját, hogy 10 évi eredménydús alkotmányos vezetése évtizedeken keresztül, a különböző nemzetiségeket hálára kötelezze. *Likirie Miklós, nagykapusi görög katolikus lelkész.*

Kolozsvár. E mai napra legőszintébb üdvözlöket küldik. *Báró Jósika Irén és Samu.*

Budapest. E perczen, a midőn mindenki szerencsét kíván méltóságodnak, a közigazgatás terén való tíz évi sikeres működéséhez, felajánlom méltóságodnak legmélyebb tiszteletem jeléül az új földhitel rendszer című művem, mint annak a szilárd jellemű és erős akaratu férfiúnak, a ki a nemzet anyagi függetlenségét célzó földbirtok-járadék eszme létesítése érdekében, immár évek óta folytatott küzdelmünk élén, tántorithatlanul megállott. És szívem mélyéből kívánom: hogy méltóságod a nemzet szellemi és anyagi erejének alapját képező közigazdaságunk regenerálására és hanyatlott anyagi viszonyaink javítására sokáig — sokáig, jó erőben és egészségben éljen. *Märk Márkus.*

Maros-Vásárhely. Tíz éves főispáni jubileumán szívből üdvözlő *Domokos László kir. táblabíró.*

Bécs. Legalázatosabb és legszívélyesebb üdvözlöket küld, a mindenhol legnagyobb örömmel üdvözölt jubileumra, *Legay Mária.*

Nagy-Selyk. Fogadja méltóságod tíz évi főispáni jubileuma napján Nagy Selyk község hódolatteljes üdvözlését.

Székelv-Keresztur. A jó embert és igaz hazafit üdvözlő főispáni jubileumán *Gyárfás Endre és családja.*

Maros-Vásárhely. Tíz éves jubileuma alkalmából szabadjon nekem is, alázatos tiszteletjének legjobb kívánataimat kifejezni, s kérni a magyarok istenét, hogy magyar hazánk e derék, szívében lelkében magyar hazafias, a magyar állameszmének érvényt szerezni tudó hazánkfiát, az E. m. k. e. nagyerdmű elnökét az isten soká-soká boldogan éltesse; hogy a 2-ik honfoglalás alapköveit megingathatlanul leraknia sikerüljön. *Sándor Kálmán.*

Nagy-Selyk. Tíz éves jubileuma alkalmából Hásság községe üdvözlését elfogadni szíveskedjék, melylyel kapcsolatban méltóságod iránti ragaszkodásának kifejezést ad: a képviselőtestület nevében *Andreas Haupt, bíró.*

Kis-Kapus. Hazafias lélekkel üdvözljük méltóságodat tíz éves jubileuma alkalmából. Tiszteletünk és méltóságodban bizalmunk rendületlen, mely állani fog örökre. Isten méltóságodat nemzete és népe boldogítására sokáig éltesse. *Sálya község megbízásából Dopp György h. bíró.*

Nagy-Selyk. Tíz éves főispán-ságának évfordulóját tiszteltteljes hódolatomat, és szívélyes üdvözlömetet. *Filep Elek.*

Budapest. Tíz évi jubileumára, részemről *Egyedmagy Károly, Kőrös János, Sándor, pentru*

Medgyes. Die Gemeinde-Vertretung von Mardisch beehrt sich Namens der Gemeinde Mardisch Euer Hochgeboren főispán Herrn Graf Bethlen Gábor zu der heutigen Jubiläumsfeier zu beglückwünschen. *Johann Waffenschmidt, Vorstand.*

Medgyes. Die Gemeinde Martinsdorf beehrt sich zu der heute stattfindenden Jubiläumsfeier Sr. Hochgeboren H. Graf Bethlen Gábor als főispán zu beglückwünschen. *Die Gemeinde-Vertretung: Schuster, Vorstand.*

N. Selyk. Tíz évi jubileuma alkalmából Kisselyk község üdvözlését elfogadni kegyeskedjen, melylyel kapcsolatosan méltóságod iránti ragaszkodásának kifejezést ad. A képviselő testület nevében: *Bráncs Mihály községi bíró.*

Kolozsvár. Tíz évi erélyes igazságos és tapintatos vezetése által főispáni méltóságnak valóban megfelelt jubileuma alkalmából fogadja őszinte szerencse kívánatomat. *Korbuly Bogdán.*

Erzsébetváros. Tíz éves jubileuma alkalmából, szeretett főispánjának a legszívélyesebb üdvözlőit küldi. *Az erzsébetvárosi járási jegyzői kar.*

Nagy Sink. Fogadja Méltóságod e mai napon e királyi járásbírósnak személyzetének Nagy-Küküllőmegyei tíz éves főispáni működésének alkalmával általam tolmácsolt legőszintébb szerencse kívánatát, Nagy Sink, 1886 év Október hó 23-án. Teljes tisztelettel *Kaufmann Károly, járásbíró.*

Nagy Sink. A tíz évi kitartást koronázza a mindenható számtalan boldog évekkkel. Istennünk éltesd szeretett főispánunk ő méltóságát! Kívánja: *Boldogváros községi előjáróság, és képviselő testület.*

Erzsébetváros felirata.

Méltóságos gróf főispán úr!

A hazafiúi érdemek teljességének méltánylása vezeti Nagy-Küküllőmegyét akkor, midőn méltóságod 10 éves tevékeny s hazafiúi szempontból oly kitartó főispáni működésének örömnepét megülni készül.

Legyen megengedve nekünk, hogy azon dicőítő tudatunkra hivatkozzunk, mely szerint méltóságod nem kizárólag azon megyéé, tevékeny munkássága, bölcs politikai vezetésének hazafiúi következményei nemcsak ott, de országosan ismervék. miért is városunk — e kis magyar óáz — úgy saját, mint szomszédmegyénk politikai és társadalmi életében kifejtett működése iránt érzett odaadó és hálás tiszteletétől vezettetve mindig hivatva és kötelezve érzi magát keresni az alkalmat, melyben hazafiúi érdemei és férfiúi erényei iránt elismeréssel adozzék.

Ezen az évek hosszú során által közvetlen tapasztalatunkon alapuló határtalan tiszteletünk, tevékeny éltének mindenre kiható küzdelmei közvetlen ismeréséből eredt odaadó vonzalmunk és hazafiúi erélyével kivívott eredmények közvetlen méltánylásából indokolt határtalan honfiúi hálánk — menőse ki jelen üdvözlöket is, midőn hivatalosan — más megye által rendezett ünnepélyén — testületileg bár részt nem vehetünk, de a közös érzelem kifejezését jelen üdvözlő feliratunk alakjában, s egyéni tisztelgésünket saját megyénk képviselőtestületében elodázhatlan hazafiúi kötelességnek tartjuk.

Egyéneken alapul az összesség létoka, egyesekre nehezül koruk iránya, — vezetőktől függ a haza és kortársaik üdvé, jövője; — s ha az egyének nem az összérdek nemes célja, ha az egyesek nem a kor hivatása, s ha a vezetők nem a hon és kortársaik jól felfogott érdeke és jövőjétől vannak áthatva — akkor gyenge lesz az össz, — laza az irány, bizonytalan a haza sorsa.

Méltóságodat történelmi családjának hivatása, személyes nemes törekvése, hazafiúi fennkölt szelleme, s a magas kormány bölcs bizalma — egy oly diszes állásba helyezte, melyben az összérdek jól felfogott céljának előterbe helyezésére, megvalósítására hatni, törni, — melyben diszes állása és egyéni nimbusza által, korunk legfőbb hivatása — az állami jelleg præg-nans kifejtése — képezi nemes feladatát, s melyben mint két megye vezetője, a magyar állameszme túlsúlyra emelésében — a haza üdvét, jövőjét biztosítani van hivatva.

Tíz év, munkában, küzdelemben, egyéni életünkben ho-szu köre, — 10 év a történelmi századok korában rövid, elenyésző valami; — de az egyéni élet 10 éve is, ha a munka kedves az eszméért, ha a küzdelem édes a lelkesedésért, melytől áthatva van — rövidde válik, s mégis a történelmi századok korában méltó és tartamas helyet foglal el, ha hazánk üdvé és jövője biztosításának igókoráig képezi.

Méltóságod életének 10 munkás és küzdelmes évét ünnepli Nagy-Küküllőmegye, 10 oly évet, mely fenkölt szelleme és magyar lelkesedése mellett gyorsan mult el, de mely a kivívott érdemek, a magyar-ság ügyének előmozdítása, s a haza jövőjének szilárd alapbani biztosítása által a történelmi századokban méltó helyet vívott ki méltóságod személye, működése és kora részére.

Egy hosszú mult mulasztását, egy rövid jelen egymagában nem pótolhatja; egy jövő a jelennel teheti ezt.

E jövőért, mely a jelen folytatása legyen, fohászunk, egy jövőért, melyet méltóságod vezessen.

A mindenneknek alkotója adjon méltóságodnak erőt e vezetéshez, kitartást a megvalósításhoz, hosszú életet egy hosszú fényes jövőhöz.

Tartsa és óvja isten méltóságodat szeretett magyar hazánk és két megyéje örömeire, boldogítására, soká! — Éljen soká!

Szab. kir. Erzsébetváros közönségének 1886. évi október hó 21-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

Joseffi József,
polgármester.

Lengyel Márton,
főjegyző.

A hazai ipar.

Felhívás Nagy-Enyed város s vidéke közönségéhez!

Az erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület a hazai ipar pártolása érdekében egy nagy nemzeti mozgalmat indított meg. Folyó évi június havában kibocsátott felhívásában rámulatott Erdély szövő iparára: négyszáz posztógyártó cégére, mely Erdélyben a déli határszéleken dolgozik és arra a nagy tevékenységre, melyet a Székelyföldön a len-, kender- és gyapotszövés terén egyesek és társulatok kifejtének.

Erdély szövő iparának a haza határain kívül kizárólag Románia volt a piacza.

A közelebről kitört vámháboru azonban e piacot bezárta előttünk. És így, míg Romániában a nemzeti ipar érdekében gyárak emelkednek, addig Erdélyben a már meglevőket fenyegeti a megsemmisülés veszélye. E veszélynek magunk vagyunk a fő okai. Mert — pirulva kell bevallanunk — rajtunk erőt vett: kicsinyelni a hazait, magasztalni az idegent; amazért nem adni semmit, ezt pedig birni minden áron.

A nemzet politikai életének kormányán ülő vezérfiúk és az egész mivelt társadalom egyformán belátta, hogy az nem jól van így. Belátta Nagy-Enyed város képviselő testülete is.

Ezért fordulunk városunk és vidéke közönségéhez. Tettre akarjuk hívni azokat, kik a kiáltó szót megértették; álmaikból akarjuk felköltetni azokat, kiknél még tart a szenderegés.

Mentsük meg a hazai ipart.

Ha Románia bezárta kapuit, nyitsuk meg ajtóinkat befogadni az üldözöttet. Ápoljuk és fejlesztjük

vállvetett erővel, szívós ragaszkodással, perczre sem lankadó kitartással.

Nem csupán magunk, hanem feleségeink, gyerkeink és egész háznépünk együtt lépünk a sorompók közé.

Véres verejtekkel keresett filléreinket ne dobjuk oda a külföldi ipar mindig csillogó, de sokszor selejtes termékeiért.

A milyen iparunk: olyan legyen viseletünk. Ez elvet, mint egy nagy nemzeti parancsot még áldozatok árán is meg kellene tartanunk. Mennyivel inkább, ha e megtartást saját egyéni hasznunk is járja! Mert ne mondja senki, hogy az erdélyi szövőipar a mi igényeinket ki nem elégítheti. E termékek — hár a szemnek nem oly megkapók — tartósság s s épen ezért olcsóság tekintetében is jóval felülmúlják a külföld iparcikkeit.

Egy dologra van szükség csupán: nem szégyenelni senkinek, sőt a teljesített hazafiai kötelesség nem büszkeségével viselni a ruhát, melyet e haza földje termelt és e haza gyermekeinek szorgalma állított elő.

Ha a hazai ipar pártolásában egymás közt versenyre kelünk, úgy a nem messzi jövőben maga ezen ipar fog nyugat iparával versenyre kelhetni. Kezünkben lesz a fegyver — egy minden ágában kifejtett ipar — mely meghódítja dél és kelet népeit.

Hisszük, hogy városunk és vidéke közönsége megértette szavunkat; reméljük, hogy a talán még szenderegők is fölkelnek álmaikból, — Jaj volna nekünk, ha a megindult mozgalom hullámveréseit meg nem éreznők! Ha nem állanánk egytől-egyig tettekre készen: megmenteni, sőt életerőssé, versenyre képessé tenni a hazai ipart.

E hitben és reményben kértük a helyi szövőkereskedőket, hogy az erdélyrészi kiváló posztógyárak termékeiből szíveskedjenek — legalább mutatvány-nak — pár darabot beszerezni.

Kérésünket készséggel teljesítették Korbuly Bálint, Bodola és Vajda urak kereskedésében e beszerzett darabok védjeggyel ellátva valamint a Korbuly urhoz megküldött nagyszámu minták már meg is tekinthetők.

Nincs egyéb hátra, mint ismételni kérő szavunkat: tartsa hazafias kötelességének mindenki, szükségleteit legelső sorban a hazai ipar termékeiből fedezni!

A romániai piacról kizárt és e miatt sok helyütt nélkülözéssel küzdő határszéli iparosok és saját egyéni érdekeink, de főleg a nemzeti élet jövője — e legmagasabb érdek — egyformán követelik ezt tőlünk.

Nagy-Enyed város képviselői közgyűlésének folyó évi 62. jegyzőkönyvi szám határozatából.

Nagy-Enyed, 1886. szeptember 22-én.

Kovács Gyula, polgármester.

Horváth József, főjegyző

Helyi és vidéki hírek.

Zászlószentelés. F. hó 31-én, vasárnap d. e. 10 órakor fog a Nro. 1 nagytermében a helybeli Polgári Kör új zászlójának avatási ünnepélye megtartatni, melyre a meghívók már szétküldettek. Ugyanaznap esti 8 órakor tartatik meg a táncczsal egybekötött ünnepi zeneestély is változatos műsorral.

A király ő felsége jövő kedden reggel huzamosb tartózkodásra Gödöllőre érkezik. Csütörtökön, e hó 28-án a király a budai várakban nyilvános kihallgatást ad. November 3-án ő felsége Gödöllőről Budapestre jön, hogy a delegatio tartama alatt itt időzzék.

Allami szállítások. A közlekedési miniszter egyetértve a kereskedelmi miniszterrel közelebről egy ellenőrző bizottságot fog közelebről felállítani, a melynek hivatása lesz ellenőrizni, vajon az állami hivatalok csakugyan a hazai ipar útján fedezik-e szükségleteiket. Ezen intézkedés valóban üdvös is a hazai iparra nézve, mert így legalább meg lesz a biztosíték arra nézve, hogy a sok millióra menő állami szükségletek a honi ipar által fedeztetnek.

Romániai kereskedők kérvénye az autonóm vámtarifa ellen. Bukarestből írják, hogy a romániai gyarmatárú-kereskedők kérvényt intéztek a kormányhoz, hogy a czikoria és az összes pótkávék beviteli vámját szállítsa le. Miután Romániában eddig csak osztrák-magyar pótkávéfogyasztattak és mert fölülmulthatatlanok, ezentul is fogyasztatni fognak, kereskedői körökben nagy feszültséggel várják a választ az említett kérvényre.

Tetemre hívás. Tudtára adatik Bone solymosi román papnak, hogy a „Gazeta“ ítélszéke elé van idézve, mert egy ref. magyar pap azt merte írni felőle, hogy székely eredetű s hogy a vér nem válik vízzé. Bizonyítsa be a „Gazeta“ előtt, hogy a vér vízzé válik, akkor kegyelmet nyer.

A „Gazeta.“ Örvend a „Magyar Polgár“ a kultúregylet előhaladásán. Ugyan minek örvendenek különösen olyan nagyon a brassói fiókegylet előhaladásán? Minő előhaladást tett ez? Azt, hogy „Éljen“-t kiáltott október hó 17-én, midőn a bankette szót meghallotta. Uram, minő nagy előhaladás! Hanem az aztán igaz, hogy a „Gazeta“ nagy előhaladást tesz napról-napra a hazudozásban.

Vak nap. Gyurka József csernátfalusi állami elemi iskolai néptanító tudosit minket, hogy f. hó 21-én d. u. fél 4 órakor Négyfaluból tekintve, épen a tömösi szoros fölött s a hanyatló naptól keletre 35° magasságban vakító fénynyel világlo, úgy nevezett vak napot láttak, mely fél 5 órakor szivárvány színben oszlott fel. Figyelmeztetésére sokan megtekintették e szép tüneményt. A saajatságos észrevételek, jóslatok, most épen a bolgár ügy napjaiban nem hiányoztak.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 4790, 1886. n. k.

Hirdetmény.

Fogaras város mint nagyközség előljárósága a képvisellettől nyert megbizás folytán ezennel közhirre teszi, hogy Fogaras város javadalmát képező pálinkamérési jog 1887. évi január hó 1-jétől egész az 1889. évi deczemer hó 31-éig, vagyis három évre terjedő időre folyó 1886. évi november hó 8-án délelőtti 10 órakor a község tanácstermében írásbeli ajánlattal egybekötött versenytárgyaláson haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a község tanácstermében a hivatalos órák alatt betekintheők.

A város n. k. előljárósága.

Fogaras, 1886. október hó 8

(489) 3-3

Keresztényi,
főbíró.

Sz. 7141—1886.

Árverezési hirdetmény.

Hásság község tulajdonát képező italmérési jog 3 egymásután következő évre, 1887. évi Január 1-től 1889. évi Deczember 31-ig árverés útján a legtöbbet ígérőnek folyó évi November hó 9-én délelőtti 10 órakor a községi irodában ki fog adatni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár központú gyűjtemény - Könyvtár - BCU Cluj-Napoca.

Kikiáltási ár

I. A községbeni korcsmának kikiáltási ára 500 frt. o. é.

II. A mezei korcsmának 100 frt. o. é. Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bnatpénzül letenni.

Az árverezési feltételek minden nap reggeli 8 órától délután 6-ig Hásság községi irodában, valamint a bolya-berethalmi járás szolgabírói hivatalánál megtekinthetők.

Medgyes, 1886. október 10-én.

Bolya-berethalmi járás főszolga-

birája

(490) 3-3

Lendvay.

Sz. 7173—1886.

Árverési hirdetés.

Szász Ivánfalva község italmérési joga, valamint két kövü patak-lisztelő malma, folyó évi november hó 10-én Szász Ivánfalva község irodájában, 3 egymás után következő évre, vagy is 1886. év január 1-től 1889. évi Deczember 31-éig nyilvános árverezésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár

I. a korcsmának 400 frt. o. m. é.

II. a lisztelő malomnak 200 frt. o. m. é.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben az árverezés megkezdése előtt alólírtnak kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok csak is a nyilvános árverezés előtt fogadtatnak el.

Az árverezési feltételek alólírttnál, valamint Szász Ivánfalva község irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Medgyes, 1886. okt. hó 13-án.

Bolya-berethalmi járás főszolga-

birája

(494) 2-3

Lendvay.

Sz. 7203—1886.

Árverezési hirdetmény.

Muzsna mezőváros tulajdonát képező italmérési jog, valamint két, egy kétkövü és egy egykövü patak-malmi folyó évi November hó 12-én délelőtti 10 órakor Muzsna mezőváros irodájában 3 egymásután következő évre, nyilvános árverezésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár

I. a nagy korcsmára 300 frt. o. m. é.

II. az ellenőrző korcsmára 150 frt.

III. a „felső“ malomnak 400 frt.

IV. az „alsó“ malomnak 150 frt.

Az árverezni szándékozók köte-

lesek az árverezés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át bnatpénzül letenni.

Zárt ajánlatok csak is a szóbeli versenytárgyalás megkezdéséig fogadtatnak el.

A nagy korcsmát, az ellenőrző korcsmával együtt, egy és ugyanazon személy nem veheti ki.

A feltételek úgy alólírttnál, valamint Muzsna mezőváros irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Medgyes, 1886. október 13-án.

Bolya-berethalmi járás főszolga-

birája

(496) 2-3

Lendvay.

Jekel Gyula

ügyvédnek

irodája áthelyeztetett a fekete-utczában 391. h. szám alatt fekvő saját házába.

(480) 3-4